

MANIFEST EN DEFENSA DE LA UNIVERSITAT PÚBLICA

**CRIDA A LA MOBILITZACIÓ GENERAL DE LA SOCIETAT CONTRA LA
PRIVATITZACIÓ I LA PRECARITZACIÓ DE L'ENSENYAMENT
SUPERIOR I LA RECERCA UNIVERSITÀRIA.**

Des de fa almenys dues dècades les universitats públiques catalanes pateixen una erosió progressiva que repercuteix en la qualitat de l'ensenyament i la recerca, i que degrada, cada vegada més, les condicions laborals dels seus treballadors i treballadores. Clars indicadors d'aquest procés han estat l'encariment de les matrícules i taxes o la supressió de línies horàries amb la consegüent l'expulsió d'una part de l'estudiantat que, o bé no en pot assumir els costos, o no pot compatibilitzar els estudis amb altres activitats com la laboral. Reestructuracions departamentals i de facultat, massificació a les aules amb la consegüent pèrdua de qualitat docent, falta de manteniment de les instal·lacions universitàries, que dificulta, per exemple, tenir laboratoris amb les instal·lacions i aparells necessaris per a un bon aprenentatge i, també, progressiva privatització dels serveis, dels espais, i cada cop més, dels programes universitaris, en són algunes de les conseqüències.

El procés, sota el pretext de les retallades en un context de crisi econòmica, va acompanyat d'un model de gestió poc transparent i encara menys democràtic que no respecta l'autogovern i l'autonomia de les universitats. S'oblida que la autonomia i l'autogovern de les universitats són una garantia de les llibertats democràtiques, i de la llibertat política, com a referents d'autoritat intel·lectual i neutral enfront les estratègies partidistes i financeres presents a la societat.

L'aplicació de polítiques neoliberals per part de molts actors socials i governants actuals està, doncs, consolidant un model universitari elitista, mercantilista i precaritzador, que posa en qüestió la funció de la universitat. La universitat hauria de ser una institució d'accés universal, crítica i emancipadora. El model universitari actual, per exemple, amb l'aplicació del *Reial Decret-Llei 14/2012*, castiga cada vegada més la docència i premia una recerca elitista i interessada, en ocasions molt allunyada de la ciutadania.

En un percentatge cada cop més elevat **les universitats catalanes se sostenen amb personal laboral no permanent** que veu perillar la seva

continuitat o que és acomiadat sota la forma de la no-renovació dels seus contractes. De fet, a les nostres universitats, més de la meitat del personal docent i investigador (PDI) treballa amb contracte temporal: això reflecteix l'incompliment de la llei en política de contractació que estableix que la temporalitat no pot superar el 40% de la plantilla. Tampoc són respectats els percentatges de personal funcionari, temporal i permanent a les universitats que s'estableixen, com a mínim, en el 51%, malgrat cada universitat pugui escollir quina és la via més adient per a la estabilització de la plantilla.

Una pràctica habitual a totes les universitats catalanes, és que els llocs de treball que queden vacants, entre altres, a causa de les jubilacions de professorat permanent, es cobreixin amb personal temporal: **avui dia es pot afirmar que professorat associat, becaris i becàries de col·laboració, investigadors/es pre i postdoctorals, professorat Lector –fins i tot en els casos de compromís de no estabilització- i agregats interins sostenen, amb la seva feina, el funcionament i el prestigi de les universitats catalanes en condicions laborals precàries i sense possibilitats d'estabilització**, malgrat les titulacions, acreditacions i experiència amb què compten. Un dels col·lectius més vulnerable, el professorat associat, combina la docència universitària amb l'angoixa mensual per subsistir, sovint acumulant altres contractes precaris. Desenvolupa tasques estructurals que la Universitat no reconeix ni comptabilitza a efectes de retribució, dedicació i currículum. En teoria és un professional de l'àmbit laboral que fa classes puntuals a les universitats. A la pràctica, **les universitats aprofiten aquesta figura contractual, cometent un frau de llei, per a encabir-hi diversos perfils dedicats plenament a la vida acadèmica, transformats en mà d'obra extremament barata, temporal i acomiadable**. Sovint, treballant a diverses universitats a la vegada, la seva tasca no arriba ni a ser comptabilitzada com a temps complet. A més, cal tenir en compte que el Tribunal Suprem ha establert l'any 2017 que la normativa vigent, ni tan sols la específicament prevista en matèria de contractació de docents universitaris, no empara el recurs a la contractació temporal com a fórmula habitual per a cobrir necessitats docents de caràcter estructural i ordinari

A tot això hem de sumar, a més, el dèficit de valors democràtics i de transparència en la gestió de les universitats. Els claustres de cadascuna d'elles, els màxims òrgans de representació de la comunitat universitària, funcionen amb sistemes estamentals, on els col·lectius temporals i precaris –cada vegada més nombrosos– es troben infrarepresentats i, per tant, sense capacitat de presa de decisions. La presència cada vegada major d'empreses i de càrrecs no electes (triat pels equips rectorals i la mateixa Generalitat) dins els Consells de govern i els Consells socials també posen en entredit els valors democràtics a les universitats. L'opacitat en el seu

funcionament és evident quan les reunions de tots aquests òrgans es celebren a porta tancada. **La gestió universitària és opaca, cosa que s'evidencia cada cop que els rectorats no responen davant la sol·licitud de dades contractuals i laborals per part dels òrgans de representació de les i els treballadors.** No es disposa d'informació pública precisa del deute que la Generalitat té amb les universitats, ni d'altres qüestions de gestió econòmica.

Finalment, cal tenir en compte la qüestió de gènere a les universitats. **Per una banda s'imposen models de desenvolupament acadèmic que dificulten la conciliació de la vida laboral, amb el temps necessari per a l'entorn afectiu i personal i les cures familiars.** Estades a l'estranger, congressos i altres qüestions necessàries per a poder desenvolupar aquesta carrera, dificulten la progressió d'aquelles persones amb càrregues familiars i també amb altres feines precàries. Reflex d'això és que en algunes universitats, del total de catedràtics, només un 20% són dones, i els espais de poder i de presa de decisions es troben masculinitzats. Per altra banda, cal que les universitats vetllin encara més per erradicar agressions masclistes, per la desaparició de l'assetjament sexual, i pel compromís de garantir la igualtat davant la diversitat de gènere.

Denunciem doncs:

- L'abandonament de la formació superior i la recerca, per part de les institucions responsables, i el que conseqüentment suposa d'imposició d'un model precari i neoliberal a les Universitats Públiques.
- Les precàries condicions humanes i laborals d'un alt percentatge del professorat.
- La manca de possibilitats d'estabilització d'una gran part del professorat temporal i en precari.
- L'incompliment de la llei en la política de contractació sobrepassant en escriu els percentatges permesos de figures temporals.
- La ingerència de la Generalitat de Catalunya i del Ministeri en les polítiques de professorat tant pel que fa a les taxes de reposició i a la definició de perfils acadèmics, com pel que fa a la relació i característiques de llocs de treball; i per tant, interferint irregularment en les possibilitats d'estabilització i promoció acadèmica, i en d'altres factors propis de l'autonomia universitària.
- El mode en què l'administració i els governs universitaris han gestionat la implementació del model universitari europeu, que s'ha dut a terme a base de precarització i de vulneració dels drets laborals de les treballadores i treballadors de les universitats públiques.
- La opacitat en la gestió i manca de democràcia interna dins les universitats

- La implantació de models únics de carrera acadèmica que confronten les condicions de contractació docent amb les úniques vies possibles d'estabilització, basades pràcticament en la recerca.
- La manca de polítiques efectives per garantir la igualtat de gènere i el respecte per la diversitat de gènere.

Per tot això exigim:

- Que es millori el finançament de les Universitats Públiques, en la mesura suficient que permeti el desenvolupament de les seves funcions.
- Que es regularitzi el professorat associat que cobreix necessitats estructurals de la universitat, cercant figures contractuals a temps complet que impliquin el reconeixement i la retribució salarial de la totalitat de les tasques estructural de docència, recerca i gestió que realitza aquest col·lectiu
- Que s'implementin plans d'estabilització reals, assumibles i estables en el temps pels investigadors i investigadores predoctorals, postdoctorals, col·laboradors, lectors i interins. El personal ha de conèixer amb transparència quina ha de ser el seu trajecte professional per assolir la seva estabilització.
- Que deixi d'utilitzar-se la via de la captació internacional del Pla Serra Hünter com a via ordinària d'estabilització i irreal del personal agregat interí
- Que s'obri una taula de negociacions per resoldre els greus problemes laborals que tenen els i les investigadores predoctorals i que s'hi creïn sistemes de delimitació, tutela i control de les seves tasques, amb la fi d'acabar amb la seva explotació.
- Que s'enllesteixi urgentment l'elaboració de la relació de llocs de treball i s'aprovi amb l'acord previ i vinculant amb el Comitè d'Empresa de PDI-laboral i la Junta de PDI-funcionari.
- Que es posi fi a la penalització via augment d'hores de docència per al professorat que no compleix els requisits de producció científica establerts actualment. Aquesta mesura, justificada amb la aplicació del *Reial Decret-Llei 14/2012*, no està penalitzant només els docents, sinó tota la comunitat universitària.
- Que es convoquin anualment llocs de treball permanents (Agregats, Titulars, Catedràtics i altres, en funció de les necessitats de cada universitat) respectant l'equilibri entre jubilacions i noves convocatòries, i que això no es produeixi en detriment de la convocatòria de places de professorat Lector, o de figures professorals intermitges noves, que poden ser clau en el procés d'estabilització i regularització de les carreres acadèmiques.
- Que s'implementin polítiques efectives que garanteixin la igualtat i la diversitat de gènere i per erradicar violències de gènere.

Convoquem tot el personal docent i investigador universitari a la denúncia de tots els greuges recollits en aquest document adherint-s'hi, a assemblea d'universitats i a estar representat en roda de premsa abans de finalitzar OCTUBRE, amb l'objectiu d'acordar accions que ens permetin aturar el desmantellament del sistema universitari català, i que lluitin per recuperar la universitat pública.

En aquest sentit, demanem la solidaritat del col·lectiu de PAS i estudiants que també estant patint aquesta precarització directament: a través de la pèrdua dels seus drets i indirectament per les condicions del professorat.

ADHESIONS:

Junta PDI Universitat de Barcelona

Comitè d'Empresa Universitat de Barcelona

Junta PDI Universitat Autònoma de Barcelona

Junta PDI Universitat Pompeu Fabra de Barcelona